

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О.Б.Жильцов
« ____ » _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОБЛЕМИ АНАЛІЗУ ТЕКСТУ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

«ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ»

для студентів

спеціальності: 035 Філологія
освітнього рівня : другого (магістерського)
освітньої програми: 035.01.05 Прикладна філологія
спеціалізації: 035.01 Українська мова і література

2023 навчальний рік

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
« 01 » 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОБЛЕМИ АНАЛІЗУ ТЕКСТУ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

«ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ»

для студентів

спеціальності: 035 Філологія
освітнього рівня : другого (магістерського)
освітньої програми: 035.01.05 Прикладна філологія
спеціалізації: 035.01 Українська мова і література

2023

Розробник: Дружененко Р.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови

Викладач: Дружененко Р.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол № 8 від «30 серпня» 2023 року

Завідувач кафедри _____ М.О. Вінтонів

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми “Українська мова і література”

Гарант освітньої програми _____ М.О. Вінтонів

Робочу програму перевірено

«__» _____ 20__ р.

Заступник декана

з науково-методичної та навчальної роботи _____ (Горобець С.І.)

Пролонговано

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
		заочна
<i>ПРОБЛЕМИ АНАЛІЗУ ТЕКСТУ</i>		
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Загальний обсяг кредитів (годин)	4 кредити (120 год)	
Курс		1
Семестр		1
Кількість змістових модулів із розподілом:	4 модулі	
Обсяг кредитів		4
Обсяг годин, у тому числі:		120
Аудиторні		16
Модульний контроль		-
Семестровий контроль		-
Самостійна робота		104
Форма семестрового контролю		Залік
<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ»</i>		
Курс		1
Семестр		1
Кількість кредитів		2
Обсяг годин, у тому числі:		60
Аудиторні		8
Модульний контроль		
Семестровий контроль		-

Самостійна робота		52
Форма семестрового контролю		залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни. Мета – сформувати фахові (літературознавчі) компетенції у студентів-філологів щодо аналізу тексту.

ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. **ЗК-2.** Здатність бути критичним і самокритичним. **ЗК-4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК-5.** Здатність працювати в команді та автономно. **ЗК-7.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК-12.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність). **ФК-1.** Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах. **ФК-2.** Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. **ФК-3.** Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. **ФК-4.** Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів

ФК-6. Здатність застосовувати поглиблені знання з української мови і літератури для вирішення професійних завдань **ФК-7.** Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології **ФК-8.** Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

РН-3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного і ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження у філологічній галузі зі спеціальності «Українська мова і література». **РН-6.** Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації. **РН-9.** Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації. **РН-11.** Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого, літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. **РН-14.** Створювати, аналізувати, редагувати тексти різних стилів і жанрів. **РН-15.** Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературознавчого матеріалу.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль «Лінгвістичний аналіз тексту»

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна	Самостійна

		Лек- ційні	Семі- нари	Прак- тичн і	Лаб- ні	МК	
Модуль 1. Лінгвістичний аналіз тексту як наукова проблема							
Тема 1. Наукові основи лінгвістичного аналізу тексту	2	2					
Тема 2. Текст як об'єкт дослідження лінгвістичного аналізу : структура, семантика, прагматика	4	2					2
Разом	6	4					2
Модуль 2. Методика лінгвістичного аналізу тексту							
Тема 3. Практика часткового лінгвістичного аналізу тексту	32			2			30
Тема 4. Практика цілісного лінгвістичного аналізу тексту	22			2			20
Разом	54			4			50
Усього	60	4		4			52

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Лінгвістичний аналіз тексту як наукова проблема

Лекція 1. Наукові основи лінгвістичного аналізу тексту

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Лінгвістичний аналіз як наукова дисципліна. Поняття аналізу в науковій літературі. Суть лінгвістичного аналізу тексту. Місце лінгвістичного аналізу тексту в системі стилістичного, літературознавчого, філологічного аналізу. Підходи до лінгвістичного аналізу тексту. Методи і прийоми лінгвістичного аналізу тексту.

Лекція 2. Текст як об'єкт дослідження лінгвістичного аналізу : структура, семантика, прагматика

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Поняття тексту. Основні аспекти вивчення тексту. Основні категорії та ознаки тексту. Проблема класифікації та типології текстів. Жанрово-стильова організація тексту. Текст у системі мовних рівнів. Екстралінгвістичні параметри тексту.

Текст і національна культура. Національно-культурний текст. Текст і дискурс. Аспекти вивчення семантики тексту. Поняття семантичного простору тексту. Концептуальний, денотативний, емотивний простір тексту. Образ автора. Авторська модальність. Текст як єдине синтаксичне ціле. Одиниці тексту. Виділення та опис одиниць тексту. Висловлювання. Абзац. Види абзацу.

Модуль 2. Методика лінгвістичного аналізу тексту

Практичне заняття 1. Практика часткового лінгвістичного аналізу тексту .

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Аналіз фонетичного рівня тексту. Звукові повтори (алітерація, асонанс, звуконаслідування, паронімічна атракція). Функціональне навантаження голосних. Функціональне навантаження приголосних. Методи дослідження фонетичного рівня в тексті.

Частковий лексичний аналіз тексту. Стилiстично забарвлена лексика. Запозичена лексика. Використання синонімів, антонімів, омонімів. Семантика слова і контекст. Тропи. Методи дослідження лексичного рівня тексту.

Фразеологічний аналіз тексту. Використання семантично і структурно не змінених фразеологізмів. Семантичне обігрування фразеологізмів. Повторення складу фразеологізмів. Взаємодія фразеологічних виражальних засобів.

Сутність часткового морфологічного аналізу тексту. Словосполучення та склад слова. Співвідношення частин мови в тексті. Функціональне навантаження іменників, прикметників, дієслів у текстах. Стилiстичні можливості використання займенників і вказівних прислівників. Стилiстично забарвлені форми слів. Рід, число як виражальні засоби мови.

Експресивні можливості структури речення. Стилiстичні фігури. Оказіональне керування. Оказіональна сурядність. Еліпс. Парцеляція. Порядок слів у реченні. Композиційно-структурні особливості тексту. Взаємодія граматичних засобів мови.

Практичне заняття 2. Практика цілісного лінгвістичного аналізу тексту

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Повний лінгвістичний аналіз текстів різних типів, стилів, жанрів мовлення (колективна, самостійна робота)

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Мак с. к-сть балів	Модуль 1		Модуль 2	
		К-сть од.	Макс. к-сть б.	К-сть од.	Макс. к-сть б.
Відвідування лекцій	1	2	2	-	-
Відвідування семінарських занять	1	-	-	2	2

Робота на семінарському занятті	10	-	-	2	20
Виконання самостійної роботи	5	1	5	4	20
Разом		3	7	12	42
Максимальна кількість балів: 49					
Розрахунок коефіцієнта: 49:100 = 0,49					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання (52 год.)

1. Підготуйте проекти з проблем лінгвістичного аналізу національно-культурних текстів та комунікативно-прагматичного аналізу тексту (2 год). Критерії оцінювання: повнота, глибина, вичерпність інформації, різноманітність джерельної бази.

2. Виконайте вправи 1-5 за навчально-методичним посібником Р.С.Дружененко «Лінгвістичний аналіз тексту. Модульний курс»

Критерії оцінювання

Максимальна оцінка — 5 балів.

Оцінюватимуться розуміння теоретичних знань, доречно використаних під час виконання вправ, індивідуальність інтерпретації.

3.. Виконайте завдання 1, 2, 5, 9, 15 (С.22-32) за навчально-методичним посібником Р.С.Дружененко «Лінгвістичний аналіз тексту. Модульний курс»

Критерії оцінювання

Максимальна оцінка — 5 балів.

Оцінюватимуться розуміння теоретичних знань, доречно використаних під час виконання вправ, індивідуальність інтерпретації.

4. Виконайте завдання 21, 22 (С.38.39), 6-7, 9 (С. 61-63) за навчально-методичним посібником Р.С.Дружененко «Лінгвістичний аналіз тексту. Модульний курс»

Максимальна оцінка — 5 балів.

Оцінюватимуться розуміння теоретичних знань, доречно використаних під час виконання вправ, індивідуальність інтерпретації.

5 . Виконайте завдання 8, 9, 10, 11, 14 (С.90-93) за навчально-методичним посібником Р.С.Дружененко «Лінгвістичний аналіз тексту. Модульний курс»

Максимальна оцінка — 5 балів.

Оцінюватимуться розуміння теоретичних знань, доречно використаних під час виконання вправ, індивідуальність інтерпретації.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи Максимальна кількість балів – 5

Оцінка за	Зміст оцінки
-----------	--------------

п'ятибальною шкалою	
5 балів	студент глибоко та міцно засвоїв матеріал; наводить теоретично і практично правильні, обгрунтовані коментарі; проводить грамотний та чітко структурований аналіз тексту; самостійно здійснює узагальнення і висновки; вичерпно, послідовно, грамотно оформив самостійно виконані завдання (оцінка «відмінно»).
4 бали	студент добре знає матеріал, але допускає незначні помилки в аналізі тексту, які за допомогою викладача швидко виправляє; здатен здійснювати лінгвістичний аналіз, самостійно робити висновки; успішно виконав та оформив самостійну роботу з незначною кількістю помилок (оцінка «добре»).
3 бали	виконано не всі завдання; студент припускається грубих помилок, які самостійно не може виправити; недостатньо правильно і грамотно оформлено результати лінгвоаналізу; рівень розуміння матеріалу студентом можна визначити як поверхневий (оцінка «задовільно»).
2 бали	студент засвідчує фрагментарне знання матеріалу, не може здійснити аналіз тексту; наявна значна кількість суттєвих помилок у змісті та оформленні (оцінка «незадовільно»).
1 бал	студент засвідчує окремі фрагменти знань, не може здійснити лінгвістичний аналіз тексту; наявна значна кількість суттєвих помилок у змісті та оформленні (оцінка «незадовільно»).

6.4.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку з двох змістових модулів дисципліни “Проблеми аналізу тексту”.

Критерії оцінювання: знання теоретичного матеріалу та вміння застосувати його на практиці; креативність, оригінальність інтерпретації.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок

C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ» (заочна форма)

Разом: 60 год., із них 8 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 52 год. – самостійна робота.

Тиждень	I		II	
Модуль	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Назва модуля	Лінгвістичний аналіз тексту як наукова проблема		Методика лінгвістичного аналізу тексту	
Кількість балів за модуль	7		42	
Лекції	1	2		
Теми лекцій	Лінгвістичний аналіз тексту як наукова навчальна дисципліна (1 б)	Текст як об’єкт дослідження лінгвістичного аналізу : структура, семантика, прагматика (1б)		

Теми практичних занять		Частковий лінгвоаналіз текстів різних типів, стилів, жанрів. (11 б)	Цілісний лінгвоаналіз текстів різних типів, стилів, жанрів (11 б)
Самостійна робота	Самостійна робота (5 б)		Самостійна робота (20 б)
Підсумковий контроль	залік з двох змістових модулів		

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна

- 1.Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 316 с.
2. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту. К.: Академія, 2009. 264 с.
3. Загнітко А.П. Лінгвістика тексту: Навч. посіб. Донецьк: Юго-Восток, 2007.
- 4.Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту: Навч. посіб. К.: Знання, 2008.
5. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. К.: Підручники, посібники, 2005.

Додаткова

- 1.Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. Львів: ПАІС, 2010. 336 с.
- 2.Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. К.: Академія, 2009. 344с.
- 3.Дружененко Р.С., Попова О., Рускуліс Л.В. Практикум лінгвістичного аналізу тексту. Миколаїв, 2023.
- 4.Дружененко Р.С. Прагматичний аспект викладання лінгвістичного аналізу тексту. Педагогічні науки. Збірник наук. праць. Херсон: ХДУ, 2014. – С.32-40
- 5..Дружененко Р.С. Теоретичне обґрунтування комунікативно-прагматичного аналізу простого речення як прийому навчання синтаксису студентів вищих педагогічних закладів освіти. Педагогічна освіта: теорія і практика. Зб. наук. праць. Вип.22 (1-2017). Ч.2. Кам'янець-Подільський, 2017. С.240-245.
- 6.Жайворонок В. Українська етнолінгвістика. К.: Довіра, 2007.
7. Кононенко В. Рідне слово. К.: Богдана, 2001.
- 8.Пугач В. Українська етнолінгвістика. Ніжин, 2002
- 9.Шабат-Савка С.Т. Категорія комунікативної інтенції в українській мові: монографія. Черкаси: Букрек, 2014. 412 с.
- 10.Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації К.: Академія, 2010. 312с.

Інтернет-джерела

1. Зразок лінгвістичного аналізу тексту <https://worldteachers.ucoz.com/publ/24-1-0-527>
2. Кочан Лінгвістичний аналіз тексту
http://grinch-home.at.ua/knigi/lingvistich_analiz_1-164.pdf
3. Яблонська Т.М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту
<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5125/3/Yablonska.pdf>